

Sabima kartleggingsnotat 14, 2023

Florakurs og -kartlegging i Sunnhordland

Huglo, Stord, 7.-8. juni 2023

Alf Harry Øygarden og Lars Dalen
Sunnhordland Botaniske Forening

Florakurs og -kartlegging i Sunnhordland

Bakgrunn

Vår kurs- og kartleggingsvirksomhet er to sider av samme sak. Kartleggingsgruppa i foreningen har ansvar for denne virksomheten, som er åpen for alle i foreningen. Ny kunnskap presenteres på våre arbeidsmøter og medlemsmøter i foreningen.

Gruppen har gått nye veier i sin kartlegging. All informasjon om karplanter, lav og sopp fra Artskart fra 13 kommuner i Sunnhordland (sju kommuner) og Nord-Rogaland (seks kommuner) lastes ned hvert år. Denne datamengden fordeles på geografiske ruter (5x5 km og 1x1 km). Nytt av i år er at vi i Artskart lett kan isolere og studere floraen i en 5x5 km rute. Dette er et viktig planleggingsverktøy når områder for feltarbeid og kursvirksomhet velges ut. I felt bruker vi felt-pc i registreringen. Informasjon, belegg og bilder av spesielle grupper, blir også samlet inn under feltarbeidet. I tillegg til florakurs og -kartlegging arbeider vi bl.a. med utbredelsen til underarter av kjempepiggnopp og fremmedarter som rødsurbær og mispelslekta. Særlig mispelslekta har vi arbeidet mye med. Vårt treårige prosjekt om mispel er nettopp blitt forlenget med ytterligere to år. I år har vi arbeidet med en rekke arter som ikke er omtalt i noen norsk flora. Mer informasjon om dette vil komme i 2024.

I år har vi gjennomført to *Florakunnskap og -kartleggingskurs*, fire *arbeidsmøter* (workshops), seks felles kartleggingsturer (kombinert med opplæring i felt) og deltatt på NBF sin validatorsamling på Stord. *Florakunnskap og -kartleggingskurset* på Huglo (Stord kommune) er støttet av Sabima og kurset på Haukeli er støttet av Norsk Botanisk Forening. Dette er rapporten til Sabima. Kartleggingsvirksomheten vår generelt er presentert i vår [årsrapport](#).

Alle våre rapporter og videoer er tilgjengelig på våre nettsider under arkfanen «Arkiv» (<https://sunnhordland.botaniskforening.no>).

Emneord: *Flora, kartlegging, kursing, Sunnhordland*

Florakurs og -kartlegging på Huglo (Stord kommune)

Huglo er godt undersøkt fra før, men noen områder gjenstår. Hensikten med kurset var todelt, kartlegge områder som var dårlig undersøkt og bruke et nærområde til kursing i floristikk.

På tidligere kurs har vi benyttet oss av eksternt kompetanse. Denne gangen ønsket vi å bygge videre på den kompetansen som fins i kartleggingsgruppen. Sju personer deltok på kurset 7.-8. juni. Kursansvarlige var Lars Dalen (faglig leder av kartleggingsgruppen) og Alf Harry Øygarden (leder av kartleggingsgruppen). Økologi, floristikk og systematikk ble gjennomgått i felt av Lars Dalen. To felt-pc'er ble brukt i felt samtidig, resultatene ble sammenstilt av Alf Harry Øygarden og publisert til Artsobservasjoner. Personer som ønsket det, fikk opplæring i bruk av

felt-pc. Huglo Bygdehus var leid inn som kurslokale, der innsamlet materiale ble gjennomgått.

Noen høydepunkter fra kurset

Huglo har en unik flora. Spesielt barlindskogen med mengder av barlind *Taxus baccata* på østsiden av øya er imponerende. Fagfolk mener dette er en av få intakte lokaliteter som viser hvordan barskogene var på Vestlandet i vikingtiden som hadde et litt varmere klima enn i dag. I dette området så vi også fuglereir *Neottia nidus-avis*. Dette er en sjelden orkide i Sunnhordland. Vi oppsøkte også en kjent lokalitet av ormetunge *Ophioglossum vulgatum* og den hadde fremdeles en god bestand. Dette er per i dag den eneste kjente lokaliteten i Sunnhordland. En annen art som er svært sjelden i Sunnhordland, bare kjent fra annen lokalitet på Huglo, er bakkemynte *Acinos arvensis*. Den fant vi på flere nabolokaliteter. På noen lokaliteter vokst den sammen med sandarve *Arenaria serpyllifolia* som i dag bare er kjent fra noen få lokaliteter i Sunnhordland. Ellers fant vi flere arter som er rødlistet, men relativt vanlige i Sunnhordland: Steinstorkenebb *Geranium columbinum*, ask *Fraxinus excelsior*, alm *Ulmus glabra*, lind *Tilia cordata*, fagerrogn *Hedlundia meinichii*, ramsløk *Allium ursinum*, heistarr *Carex binervis*, blåstarr *Carex flacca* og hjertegras *Briza media*.

Artsliste fra Arts-observasjoner er vedlagt.

En stor takk til våre kursledere som gjennomførte et flott kurs på Huglo. Takk til SABIMA som har støttet kurset økonomisk.

Foto: Alf Harry Øygarden.

VEDLEGG:

Rødlista karplanter

Sterkt truet EN, Sårbar VU, Nær truet NT,
steinstorkenebb *Geranium columbinum* L. NT
ask *Fraxinus excelsior* L. EN
lind *Tilia cordata* Mill. NT
fagerrogn *Hedlundia meinichii* (Lindeb. ex Hartm.) Sennikov & Kurtto NT
alm *Ulmus glabra* Huds. EN
ramsløk *Allium ursinum* L. NT
fuglereir *Neottia nidus-avis* (L.) Rich. NT
heistarr *Carex binervis* Sm. NT
blåstarr *Carex flacca* Schreb. NT
hjertegras *Briza media* L. NT
barlind *Taxus baccata* L. VU
ormetunge *Ophioglossum vulgatum* L. NT

Rødlista Lav

tornflekklav *Arthonia ilicina* Taylor VU
fureflekklav *Arthothelium lirellans* (Almq.) Coppins VU
gul pærelav *Pyrenula occidentalis* (R.C. Harris) R.C. Harris NT

Fremmede karplanter

Svært høy risiko SE, Høy risiko HI, Potensielt høy risiko PH, Lav risiko,
spansk kjørvel *Myrrhis odorata* (L.) Scop. SE
tunbalderbrå *Lepidotheca suaveolens* (Pursh) Nutt. PH
svarthyll *Sambucus nigra* L. NR
gravmyrt *Vinca minor* L. SE
høstberberis *Berberis thunbergii* DC. SE
bulkemispel *Cotoneaster bullatus* Bois SE
dielsmispel *Cotoneaster dielsianus* E.Pritz. ex Diels SE
sprikemispel *Cotoneaster divaricatus* Rehder & E.H.Wilson SE
hageeple *Malus domestica* (Suckow) Borkh. SE
platanlønn *Acer pseudoplatanus* L. SE

Karplanter (246 arter)

skvallerkål *Aegopodium podagraria* L.
sløke *Angelica sylvestris* L.
hundekjeks *Anthriscus sylvestris* (L.) Hoffm.
jordnøtt *Conopodium majus* (Gouan) Loret
spansk kjørvel *Myrrhis odorata* (L.) Scop. SE
sanikkel *Sanicula europaea* L.

bergflette *Hedera helix* L.
kristtorn *Ilex aquifolium* L.
kattfot *Antennaria dioica* (L.) Gaertn.
småborre *Arctium minus* (Hill.) Bernh.
tusenfryd *Bellis perennis* L.
svartknoppurt *Centaurea nigra* L.
myrtistel *Cirsium palustre* (L.) Scop.
veitistel *Cirsium vulgare* (Savi) Ten.
sumphaukeskjegg *Crepis paludosa* (L.) Moench
kystgrisøre *Hypochaeris radicata* L.
tunbalderbrå *Lepidotheca suaveolens* (Pursh) Nutt. PH
skogsalat *Mycelis muralis* (L.) Dumort.
føllblom *Scorzoneroides autumnalis* (L.) Moench
gullris *Solidago virgaurea* L.
hestehov *Tussilago farfara* L.
blåklokke *Campanula rotundifolia* L.
åkerforglemmegei *Myosotis arvensis* (L.) Hill
sumpforglemmegei *Myosotis laxa* Lehm.
└ dikeforglemmegei *Myosotis laxa* (Schultz) Hyl. ex Nordh.
bergskrinneblom *Arabis hirsuta* (L.) Scop.
bondekål *Brassica rapa* L.
└ åkerkål *Brassica rapa* (L.) A.R.Clapham
sumpkarse *Cardamine dentata* Schult.
skogkarse *Cardamine flexuosa* With.
engkarse *Cardamine pratensis* L.
sandarve *Arenaria serpyllifolia* L.
└ bakkesandarve *Arenaria serpyllifolia*
småsmelle *Atocion rupestre* (L.) Oxelman
arve *Cerastium fontanum* Baumg.
arve *Cerastium fontanum* Baumg.
└ ugrasarve *Cerastium fontanum* (Hartm.) Greuter & Burdet
hanekam *Lychnis flos-cuculi* L.
maurarve *Moehringia trinervia* (L.) Clairv.
knopparve *Sagina nodosa* (L.) Fenzl
tunarve *Sagina procumbens* L.
sylarve *Sagina subulata* (Sw.) C.Presl
bekkestjerneblom *Stellaria uliginosa* Murray
rundsoldogg *Drosera rotundifolia* L.
kildeurt *Montia fontana* L.
fjærekoll *Armeria maritima* (Mill.) Willd.
matsyre *Rumex acetosa* L.
høymol *Rumex longifolius* DC.

linnea *Linnaea borealis* L.
vivendel *Lonicera periclymenum* L.
blåknapp *Succisa pratensis* Moench
vendelrot *Valeriana sambucifolia* J.C.Mikan ex Pohl
svarthyll *Sambucus nigra* L. NR
korsved *Viburnum opulus* L.
røsslyng *Calluna vulgaris* (L.) Hull
krekling *Empetrum nigrum* L.
klokkelyng *Erica tetralix* L.
stortranebær *Oxycoccus palustris* Pers.
perlevintergrønn *Pyrola minor* L.
blåbær *Vaccinium myrtillus* L.
blokkebær *Vaccinium uliginosum* L.
tyttebær *Vaccinium vitis-idaea* L.
skogstjerne *Lysimachia europaea* (L.) U.Manns & Anderb.
strandkryp *Lysimachia maritima* (L.) Galasso, Banfi & Soldano
skogfredløs *Lysimachia nemorum* L.
kusymre *Primula vulgaris* Huds.
rundbelg *Anthyllis vulneraria* L.
tiriltunge *Lotus corniculatus* L.
musekløver *Trifolium dubium* Sibth.
rødkløver *Trifolium pratense* L.
hvitkløver *Trifolium repens* L.
gjerdevikke *Vicia sepium* L.
heiblåfjær *Polygala serpyllifolia* Hosé
storblåfjær *Polygala vulgaris* L.
svartor *Alnus glutinosa* (L.) Gaertn.
gråor *Alnus incana* (L.) Moench
hengebjørk *Betula pendula* Roth
bjørk *Betula pubescens* Ehrh.
hassel *Corylus avellana* L.
hybrideik *Quercus xrosacea* Bechst.
sommereik *Quercus robur* L.
pors *Myrica gale* L.
gravmyrt *Vinca minor* L. SE
klengemaure *Galium aparine* L.
myske *Galium odoratum* (L.) Scop.
kystmaure *Galium saxatile* L.
steinstorkenebb *Geranium columbinum* L. NT
stankstorkenebb *Geranium robertianum* L.
skogstorkenebb *Geranium sylvaticum* L.
bakkemynte *Acinos arvensis* (Lam.) Dandy

jonsokkoll *Ajuga pyramidalis* L.
blåkoll *Prunella vulgaris* L.
skjoldbærer *Scutellaria galericulata* L.
skogsvinerot *Stachys sylvatica* L.
tettegras *Pinguicula vulgaris* L.
ask *Fraxinus excelsior* L. EN
skjellrot *Lathraea squamaria* L.
stormarimjelle *Melampyrum pratense* L.
revebjelle *Digitalis purpurea* L.
smalkjempe *Plantago lanceolata* L.
groblad *Plantago major* L.
strandkjempe *Plantago maritima* L.
tveskjeggveronika *Veronica chamaedrys* L.
legeveronika *Veronica officinalis* L.
bleikveronika *Veronica serpyllifolia* L.
└─ snauveronika *Veronica serpyllifolia*
skogbingel *Mercurialis perennis* L.
firkantperikum *Hypericum maculatum* Crantz
fagerperikum *Hypericum pulchrum* L.
vill-lin *Linum catharticum* L.
osp *Populus tremula* L.
ørevier *Salix aurita* L.
selje *Salix caprea* L.
heivier *Salix repens* L.
hundefiol *Viola canina* L.
myrfiol *Viola palustris* L.
skogfiol *Viola riviniana* Rchb.
stemorsblom *Viola tricolor* L.
lind *Tilia cordata* Mill. NT
geitrams *Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop.
trollurt *Circaea alpina* L.
krattmjølke *Epilobium montanum* L.
myrmjølke *Epilobium palustre* L.
gjøkesyre *Oxalis acetosella* L.
høstberberis *Berberis thunbergii* DC. SE
hvitveis *Anemone nemorosa* L.
bekkeblom *Caltha palustris* L.
vårkål *Ficaria verna* Huds.
bakkesoleie *Ranunculus acris* L.
└─ engsoleie *Ranunculus acris*
grøftsoleie *Ranunculus flammula* L.
krypsoleie *Ranunculus repens* L.

skogssoleie *Ranunculus subborealis* Tzvelev
└ kystssoleie *Ranunculus subborealis* (Drabble) Elven
trollhegg *Frangula alnus* Mill.
glattmarikåpe *Alchemilla glabra* Neygenf.
bulkemispel *Cotoneaster bullatus* Bois SE
dielsmispel *Cotoneaster dielsianus* E.Pritz. ex Diels SE
sprikemispel *Cotoneaster divaricatus* Rehder & E.H.Wilson SE
mjødurte *Filipendula ulmaria* (L.) Maxim.
markjordbær *Fragaria vesca* L.
enghumleblom *Geum rivale* L.
kratthumleblom *Geum urbanum* L.
rognasal *Hedlundia hybrida* (L.) Sennikov & Kurtto
fagerrogn *Hedlundia meinichii* (Lindeb. ex Hartm.) Sennikov & Kurtto NT
hageeple *Malus domestica* (Suckow) Borkh. SE
mattemure *Potentilla anserina* L.
└ gåsemure *Potentilla anserina*
tepperot *Potentilla erecta* (L.) Rausch.
hegg *Prunus padus* L.
bringebær *Rubus idaeus* L.
teiebær *Rubus saxatilis* L.
rogn *Sorbus aucuparia* L.
alm *Ulmus glabra* Huds. EN
platanlønn *Acer pseudoplatanus* L. SE
smørbukk *Hylotelephium maximum* (L.) Holub
bitterbergknapp *Sedum acre* L.
kystbergknapp *Sedum anglicum* Huds.
kystmaigull *Chrysosplenium oppositifolium* L.
fjæresauløk *Triglochin maritima* L.
tjernaks *Potamogeton natans* L.
ramsløk *Allium ursinum* L. NT
strandløk *Allium vineale* L.
liljekonvall *Convallaria majalis* L.
maiblom *Maianthemum bifolium* (L.) F.W.Schmidt
kantkonvall *Polygonatum odoratum* (Mill.) Druce
kranskonvall *Polygonatum verticillatum* (L.) All.
sverdlilje *Iris pseudacorus* L.
breiflangre *Epipactis helleborine* (L.) Crantz
fuglereir *Neottia nidus-avis* (L.) Rich. NT
stortveblad *Neottia ovata* (L.) Bluff & Fingerh.
vårmarihand *Orchis mascula* (L.) L.
heistarr *Carex binervis* Sm. NT
grønnstarr *Carex demissa* Hornem.

fingerstarr *Carex digitata* L.
særbustarr *Carex dioica* L.
stjernestarr *Carex echinata* Murray
blåstarr *Carex flacca* Schreb. NT
gulstarr *Carex flava* L.
engstarr *Carex hostiana* DC.
harestarr *Carex leporina* L.
småstarr *Carex nigra* (L.) Reichard
└ slåttestarr *Carex nigra*
bleikstarr *Carex pallescens* L.
kornstarr *Carex panicea* L.
bråtestarr *Carex pilulifera* L.
slakkstarr *Carex remota* L.
flaskestarr *Carex rostrata* Stokes
skogstarr *Carex sylvatica* Huds.
slirestarr *Carex vaginata* Tausch
småshivaks *Eleocharis quinqueflora* (Hartmann) O.Schwarz
torvull *Eriophorum vaginatum* L.
bjørneskjegg *Trichophorum cespitosum* (L.) Hartm.
ryllsiv *Juncus articulatus* L.
sumpsiv *Juncus bulbosus* L.
└ krypsiv *Juncus bulbosus*
knappsiv *Juncus conglomeratus* L.
lyssiv *Juncus effusus* L.
heisiv *Juncus squarrosus* L.
heifrytle *Luzula congesta* (Thuill.) Lej.
bakkefrytle *Luzula multiflora* (Ehrh.) Lej.
└ engfrytle *Luzula multiflora*
hårfrytle *Luzula pilosa* (L.) Willd.
storfrytle *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin
dvergsmyle *Aira praecox* L.
knereverumpe *Alopecurus geniculatus* L.
gulaks *Anthoxanthum odoratum* L.
smyle *Avenella flexuosa* (L.) Drejer
lundgrønnaks *Brachypodium sylvaticum* (Huds.) P.Beauv.
hjertergras *Briza media* L. NT
lodnefaks *Bromus hordeaceus* L.
kamgras *Cynosurus cristatus* L.
hundegras *Dactylis glomerata* L..
kvassbunke *Deschampsia cespitosa* (L.) P.Beauv.
└ sølvbunke *Deschampsia cespitosa*
skogsvingel *Drymochloa sylvatica* (Pollich) Holub.

hundekveke *Elymus caninus* (L.) L..
rødsvingel *Festuca rubra* L..
geitsvingel *Festuca vivipara* (L.) Sm..
mannasøtgras *Glyceria fluitans* (L.) R.Br..
englodnegras *Holcus lanatus* L..
krattlodnegras *Holcus mollis* L..
hengeaks *Melica nutans* L..
blåtopp *Molinia caerulea* (L.) Moench.
finnskjegg *Nardus stricta* L..
strandrør *Phalaris arundinacea* L..
takrør *Phragmites australis* (Cav.) Trin. ex Steud..
tunrapp *Poa annua* L..
lundrapp *Poa nemoralis* L..
engrapp *Poa pratensis* L..
markrapp *Poa trivialis* L..
småpiggnopp *Sparganium natans* L..
einer *Juniperus communis* L..
gran *Picea abies* (L.) H.Karst..
furu *Pinus sylvestris* L..
barlind *Taxus baccata* L. VU.
ormetunge *Ophioglossum vulgatum* L. NT.
lusegras *Huperzia selago* (L.) Bernh. ex Schrank & Mart..
murburkne *Asplenium ruta-muraria* L..
svartburkne *Asplenium trichomanes* L..
svartburkne *Asplenium trichomanes* L.
└─ kalksvartburkne *Asplenium trichomanes* D.E.Mey.
svartburkne *Asplenium trichomanes* L.
└─ bergsvartburkne *Asplenium trichomanes*
grønnburkne *Asplenium viride* Huds..
skogburkne *Athyrium filix-femina* (L.) Roth.
bjørnekam *Blechnum spicant* (L.) Roth.
skjærløk *Cystopteris fragilis* (L.) Bernh..
fugletelg *Gymnocarpium dryopteris* (L.) Newman.
einstape *Pteridium aquilinum* (L.) Kuhn.
raggtelg *Dryopteris affinis* (E.J.Lowe) Fraser-Jenk..
broddtelg *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P.Fuchs.
geittelg *Dryopteris dilatata* (Hoffm.) A.Gray.
sauetelg *Dryopteris expansa* (C.Presl) Fraser-Jenk. & Jermy.
ormetelg *Dryopteris filix-mas* (L.) Schott.
falkbregne *Polystichum aculeatum* (L.) Roth.
junkerbregne *Polystichum braunii* (Spenn.) Fée.
sisselrot *Polypodium vulgare* L..

hengeving *Phegopteris connectilis* (Michx.) Watt.
åkersnelle *Equisetum arvense* L.
elvenesnelle *Equisetum fluviatile* L.
skogsnelle *Equisetum sylvaticum* L.

Moser (11)

nervesotmose *Andreaea rothii* F.Weber & D.Mohr.
blåmose *Leucobryum glaucum* (Hedw.) Ångstr..
dronningmose *Hookeria lucens* (Hedw.) Sm..
storkransmose *Hylocomiadelphus triquetrus* (Hedw.) Ochyra & Stebel.
krusfellmose *Exsertotheca crispa* (Hedw.) S.Olsson, Enroth & D.Quandt.
kystjåmnemose *Plagiothecium undulatum* (Hedw.) Schimp..
storbjørnemose *Polytrichum commune* Hedw..
larvemose *Nowellia curvifolia* (Dicks.) Mitt..
storstylte *Bazzania trilobata* (L.) Gray.
flikvårmose *Pellia epiphylla* (L.) Corda.
dvergperlemose *Microlejeunea ulicina* (Taylor) A.Evans

Lav (6)

tornflekklav *Arthonia ilicina* Taylor VU
fureflekklav *Arthothelium lirellans* (Almq.) Coppins VU
gul pærelav *Pyrenula occidentalis* (R.C. Harris) R.C. Harris NT
vanlig skriftlav *Graphis scripta* (L.) Ach.
kystmessinglav *Xanthoria aureola* (Ach.) Erichsen
blærelav *Lasallia pustulata* (L.) Mérat

Virvelløse dyr (2)

sitronmåler *Opisthograptis luteolata* (Linnaeus, 1758)
sitronsommerfugl *Gonepteryx rhamni* (Linnaeus, 1758)

Pattedyr (1)

rødrev *Vulpes vulpes* (Linnaeus, 1758)